

" J ' A C C U S E I I "144
115526

Ad straffesak mot "landssvikerske" ØYVOR HANSSON, tiltalt etter straffelovens § 86 for fedrelandsforræderi.

Hennes siste forsvarsinnlegg.

Jeg skal ikke holde noen timelang forsvarstale. Det vilde være ganske nytteløst, og virke latterlig etter den grenseløse forsjoffling som jeg ble gjort til gjenstand for - ikke minst etter at jeg ble satt i forvaring innenfor murene, så jeg ingen sjangse hadde til å kunne forsvare meg mere. På grunnlag av løse rykter og ondsinnet sladder ble jeg på forhånd dømt for de simpleste handlinger noe menneske kan begå. Selv bak fengselmurene fulgte ryktesmedene meg, og en dag ble jeg av en av mine fangevoktere slynget disse rykter rett i ansiktet. Dette var på Bredtveit, og det gjentok seg også på Åkebergveien, hvor de alltid lå og ulmet gjennom hånlige hentydninger og giftige nålestikk. Kjerlighetsbudet: "Gjør mot andre hva du vil at andre skal gjøre mot deg" - og "Du skal ikke si falsk vidnespyrd imot din neste", ble forkastet som utjenlig i denne tiden. Forholdet er forsåvidt det samme idag - - -

Det er derfor med tilfretshet jeg har kunnet konstatere at aktor, og da selvfølgelig av mangel på bevis, har måttet ta det eneste riktige standpunkt å ignorere alle disse ondsinnete forsøk som har vært gjort på få angiverstemplet preget på min person. Disse rykter har jo - hvilket er symptomatisk for tiden vi lever i - tildels vært fabrikkert av enkelte innen min egen nærmeste krets. (Konfr. også den meg helt ukjente general Riise Larsens uvederheftige ryktemakeri i London radio under okkupasjonen.)

Jeg er dertil i likhet med så mange av mine kjæreste venner og meningsfeller - mennesker som jeg alltid har måttet høyagte og beundre p.g.a. deres uselviske oppofrelse og trofasthet i alle livets forhold, selv de vanskeligste - ja selv når de har måttet gå i døden for sin tro - anklage for den nedrigste av alle forbrytelser, forræderi overfor Norge og overfor landsmenn - fedrelandsforræderi! Bare t a n k e n er for meg absurd, men jeg kommer jo ikke forbi den av d e n grunn - anklagen, - la oss kalde den ved sitt rette navn: en makaber l e k med de helligste følelser som bor i ett menneskehjerte. Er jeg en landssviker, da er det etter min mening bare een straff for denne forbrytelse, og da især for m e g ! Jeg vil minne om at jeg er mor til fem sønner, - Norge er også mine sønners fedreland. Klarere kan jeg ikke få uttrykket hvor lavt et slikt forræderi av m e g - og da først og fremst som mor - vilde være.

Nå er jo imidlertid sannheten den, - og den er ikke til å komme forbi

at jeg som ^{Stiftelsen norsk Okkupasjonshistorie, 2011} Nasjonal Samlings mangeårige medlem var med på av all min evne og med alle de krefter jeg hadde dengang, å hjelpe mine landsmenn, for at verdenskrigens skadevirkninger som også Norge fikk føle i ganske stor grad - skulle bli de minst mulige. Og først og fremst gikk da dette arbeid ut på å være behjelpelig med å hindre at Norge ble tysk protektorat. Intet vilde vært verre for mine landsmenn enn om dette var skjedd! Og om d e t t e p u n k t var der i okkupasjonstidens første år ingen tvil tilstede, - o m d e t t e var dengang hele det norske folk rørende enige.

Jeg er av den mening at medlemskapet i Nasjonal Samling, som aldri før var straffbart, heller ikke kunne være det under verdenskrigens år. For bare å nevne etpar ting i denne forbindelse vil jeg tillate meg å hen- vise til Høyesterettsdom av 25.10.40, og til at Stortingets Presidents p og partigruppene var villige til å innrømme NS tre plasser i det plan- lagte Riksråd.

For meg personlig var Nasjonal Samlings bevegelse med vårt ideelle program inkarnasjonen av allt hva der var godt og vakkert for et menneskesamfund, - av allt hva der tjente til vårt fedrelands trivsel og lykke. Jeg gjorde Bjørnsens ord til mine: "Politikk skal være et uttrykk for den høyeste menneskekjærlighet". Det falt meg aldri med den minste tanke inn, at NS bevegelse som av Norges ansvarlige myndigheter var blitt legalisert som fullverdig og lovlig - noensinde kunne bli å anse som landsskadelig, enn si da som straffbar. For meg vilde dette være en absurd tanke. En ganske annen sak var det at jeg som NS-forkjemper ble gjort til gjenstand for den mest hatefulle forfølgelse fra politiske motstanderes side helt fra begynnelsen av, og da først og fremst fra kommunistenes, som NS fra første stund av kompromisløst bekjempet. Jeg er således strebt etter f- vet både f ø r , u n d e r o g e t t e r krigen. Det må vel betegnes som fornærtsøtridig å mene, at f.eks. j e g - i m i n situasjon (kfr. hva jeg sier ovenfor), den 9de april 1940 plutselig skulle forstå, at allt hva jeg hadde kjempet for nå var blitt straffbart! H v i s jeg hadde forstått dette, da vilde jo intet videre bevis være nødvendig for å kon- statere, at jeg i t i d e n f ø r den tyske invasjon hadde forrådt mitt land!! Er det noen som tør fremkaste en slik anklage?

Det var jo alltid slik i Norge - og er det vel fremdeles idag - at p a r t i e n e lå i stor strid innbyrdes, til skade for folket. Hvis dette kan kalles landsgagnlig politikk, da må det være m i n forstand, som på dette punkt er unormal. Og dette må da sees som bakgrunn for at jeg, for å tjene mitt lands interesser, gikk inn for en ny politisk linje, for det norske folks samling på kristen grunn.

En stor feiloppfatning er det også å kalde meg for nazist, - jeg er ikke nazist, har ikke vært det noengang og blir det heller aldri. Jeg har aldri gått inn for diktatur, men for fagstyret på folkestyrets grunn. Selv

Vidkun Quisling, som var Nasjonal Samlings skaper og organisator, kunne avsettes av NS landsråd med 2/3 flertall.

Etter Arbeiderpartiets store kursendring etter okkupasjonen ble de satt opp et samarbeidsprogram for samtlige politiske partier i Norge. - Dette program er i hovedsaker det samme som Nasjonal Samlings. Jeg vil da spørre: Kan jeg d e m m e s for å ha arbeidet etter dette program Og m.h.t. spørsmålet nazist - ikke nazist: Kan jeg etter norsk Rett på d e m m e s e n p o l i t i s k o p p f a t n i n g , som jeg aldri har hatt og aldri vil komme til å få?

Jeg er blitt berøvet meget i disse 4-1/2 lange år som er gått, for jeg ble stillet for mine dommere, - f r i h e t , h e l b r e d , h j e m , s t i l l i n g - - -

Overallt hvor jeg ferdes i denne tid møtes jeg av lidelser i enhver form, påført medmennesker av medmennesker. De mer eller mindre ødelagte hjem jeg kommer i bærer alle mer eller mindre den store tragedies preg, svært mange har - i likhet med meg selv, intet hjem mere. Jeg ser kjære venner langsomt pinea tilsæde, - en av dem, en av Norges mest fortjente menn, har nettopp, ribbet for allit i denne verden, stridt sin siste strid, en annen sleper seg ennå fremover mot sitt Golgata. M.h.t. meg selv, så ble jeg på den mest umenneskelige måte gjort til invalid på Åkebergvn. kretsfengsel for kvinner, hvor jeg tilbragte mer enn ett år en enecelle. Noe slikt som en sykecelle eller en sykepeng, enn si da mest elementære ting som hører til i sykepleien, fantes ikke der. Jeg har som pasient i Åkebergveiens fengsel vært utsatt for utenkelige ting og jeg kan nevne at det ikke engang ble meg tillatt å være tilstede ved min egen gamle mors begravelse! Et par dager før jeg som et hjelpeløst vrak ble båret ut av fengselet, kom fengselslegen - dr. Augusta Rasmussen inn i min celle, ukaldet. Det passet henne alltid best å komme slik, i stedet for å komme når jeg ba henne om det, fordi jeg trengte hennes hjelp. Hun ble den gang stående bare ett øyeblikk ved min sengeskuff og mens hennes kalde øyne gle over all min elendighet, sa hun på sin kyniske måte: "Ja, fru Hansson, vi ser hverandre ikke igjen før på Bratteit nå da"! Det var allt. Dermed gikk hun og celledøren lukket seg etter henne. - -

Jeg er fullt oppmerksom på at mine herrer Dommere ikke kan være kjent med de forhold jeg her ruller opp, og jeg ber om tilgivelse for det er j e g - en anklaget -, som selv utslynger et "J'accuse", men ser ingen annen utveg. Jeg gjør det ut fra det store ansvar jeg har som kristent menneske overfor syke medmennesker og venner, som fremdeles ligger hjelpeløse bak fengselsmurene. D e t m å i k k e s k j e s i f l e r e n å g å r t i l g r u n n e d e r i n n e ! !

Jeg takker også ydmykt Gud som gir meg kraft til - som en slutt-

appell - å sitere fra min Bibel, 2. Mosebok, følgende skriftsted:

"Ve den øvrighet, som av menneske-
frykt, skremt av mengdens skrik,
ikke våger å øve rettferdighet."

Oslo Byrett den 29de september 1949.

+++:

Bredtveit. Om natten hendte det gjentatte ganger at tre-
burnskøyene våre braste sammen p.gr.a. den uhyre skjædes-
løstet man hadde praktisert ved oppsetningen av disse nye
køyer. Det hendte også m e g, at jeg en natt fra over-
køyen hvor jeg var plassert, gikk rett i cementgulvet, mens
bordbiter og små^{skruer} drysset om meg og ned i underkøyen
til min cellekammerat, fru Ellen Eger. Jeg falt fra gun-
ske stor høyde og slog meg kraftig - både i hodet som i
fallet støtte mot det skarpe hjørne på en taburett, - i
brystet og på begge knærna. På tross av at jeg var gul og
blå og hadde ondt både her og der etter nattens uheld,
krabbet jeg meg allikevel til utarbeid da morgenen kom.
Dette var nemlig min eneste sjans til å bli så noenlunde
m e t t, og vakthavende på jerdet som var en godhjertet
kvinne (hun hørte til på en gård utenfor fengselsområdet)
skjønnte at jeg ikke hadde det særlig godt den dagen og ga
meg tillatelse til å ligge i ro på en gressbakke hele ar-
beidsøkten igjennom. Den neste dag var imidlertid natten
begivenhet på min celle blitt kjent av fengselsinspektøren
Gunvor Feyling, som - sin praksis tro - ingalunde beklaget
den medfart jeg hadde fått men ga meg en kraftig drageelse
fordi min cellekammerat hadde ringt på nattevakten heelt u-
nødvendig, - dette måtte ikke gjenta seg! Til dette svart
jeg - ganske visst ikke uten en viss ironi - at neste gang
jeg falt ned og holdt på å slå meg fordervet så skulle
nattevakten ikke bli forstyrret i sin søvn p.gr.a. en slik
bagatell. - En enkelt gang lå jeg syk på Bredtveit. Jeg
hadde et kraftig, men ganske kortvarig, angrep av influens
med feber. Jeg hadde vært i iskall viken på vedsjau uten å
ha nødvendig varmt tøy på meg. Temperaturen var de første
par dager høy, h v o r høy vet jeg jo ikke (det var åpenbar
som bekymret seg om denslags småting på Bredtveit), men je
skulle anta adskillig over 39°. Den andre eller tredje da-
gen kom det en sint vokterisk inn til meg og beordret meg

opp øyeblikkelig. Jeg skulle bort i kontorbygging en for å bli fotografert og tatt fingeravtrykk av - hvilket jeg ved en tidligere anledning hadde nektet idet jeg henviste til lov om varetektsfangers behandling. Jeg fortalte hende høflig at jeg ikke turde stå opp fordi jeg hadde influensa og feber, hvilket hun nokk selv vilde kunne se, og hun gikk da også villig bort på kontoret med den beskjed. En stund senere kom hun tilbake og sa at hvis jeg ikke øyeblikkelig etterkom ordre, så vilde fotografen og fingravtr. eksperten komme til min celle og besørge forretningene foretatt der. Og ganske riktig, de kom trampende i full mandur og med klakkende heler, d'herrer ga ikke tyskerne noe etter. Den ene, som var vaskeekte amerikaner var utstyrt med et for anledningen diminutivt fotografiapparat på sitt brede, uniformerte bryst. Jeg så desverre så alltfør godt dengang en, så jeg foretok en hurtig retrett under ullteppet og tittet med små mellomrom bare forsiktig frem for å få fortalt ham, at han som amerikaner jo ikke godt kunne ha noe størrekjennskap til norsk lov, - hvilket mærkelig nokk gjorde ham så rasende at han lot det hagle ned ukvemsord over meg, - det var slett ikke så dårlig det forråd han hadde lært seg på norsk allerede, men om han hadde hatt den mindste anelse om at jeg var fullt fortrolig med hans mål så tviler jeg ikke på at det hadde blitt en ganske annen klen i hans utgydelser. Noe fotografi av mitt febersyke fjes fikk han ikke, - ei heller fikk hans følgesvorn (som i mangel av annen uniformering var prydet med en isy-enfallende Sovjettstjerne på det sted under hvilket ett menneskelig hjerte pleier å slå) mine forenskede fingeravtrykk. De forlot begge cellen i hvitglødende raseri og smelte celledøren så hardt igjen etter seg at jeg tenkte den aldri vilde la seg åpne mer og jeg følte meg rystet både utvendig og innvendig, dette siste ikke minst p.gr.a. deres

avskjedshilsen som kom i form av en uforbeholden trussel om at dette skulle jeg for øvrig fort. Det var jo da å håpe at den amerikanske gentleman og hans kommunistiske venn senere er blitt gjort kjent med i hvilken tilfretastillende grad deres forbarnelse er blitt virkeliggjort m.h.t. min person.

Samme dag det ble meg meddelt at Quialing var blitt skutt om natten, ble jeg beordret - sammen med mine fangekamerater - til å synge i kirken på Bredtveit. I den samme lille kirken holdt Aaslaug Aasland en tale til oss, - vi var alle varetektsfanger dengang - og beskyldte oss for å ha gått inn for terror og vold mot våre medmennesker hveretter vi ble beordret til å synge Aaslaug Aaslands angivelige yndlingspsalm: "Å love det er å elske"! - Hver grotesk og opprørende kunne det vel neppe gjøres for å såre våre helligste følelser, - her var hundredevis av kvinner, av hvilke mange var dypt religiøse. Jeg glemmer ikke fortvilelsen og forbitnelsen i mange av ansiktene, - de nærer seg sammenbrudd tok etter dette til i forureligende grad! Da jeg så en dag fikk ett glimt av en ynkelig skikkelse som skulle til sykehus (det ble den siste gang jeg så henne), fru Berne Lund, - og en annen av mine kjæreste venninder, Vesla Knutsen Fiene, ble båret ut til en sykebil, dødsyk og fremdeles bevisstløs etter å ha ligget slik i sin celle i 2 timer, fant jeg ingen ro før jeg hadde funnet noe som jeg d e n g a n g - i min naivitet - trodde skulle kunne bringe oss den hjelpen vi måtte ha for ikke å omkomme i elendighet. Jeg skrev ett brev til statsminister Gerhardsen - ett langt og inntrengende brev -, som jeg under prosedyren skal tillate meg å lese opp, fordi det utvilsomt ble dette brev som fikk Aaslaug Aasland til å handle helt retts-stridig overfor meg, idet hun da iverksatte sin før omtalte trussel om å isolere meg. Tiltross for at jeg noen dager etter brevets avsendelse purre

på svar, kom der aldri noe sådant. Begge brev ble sendt gjennom fengslets kontor og det ligger nær å tro, at etter at det er blitt studert av fengslets vedk., er det ikke kommet videre til adressaten. Like før jeg sendte brevet til statsn. Gefnsvisen hadde jeg fra pol.fm. Stuhaug, som behandlet min sak på det tidspunkt - gjennom etterforsker Witt - fått beskjed om at jeg vilde bli løslatt før Jul, da Stuhaug ikke fant det nødvendig at jeg holdtes fengslet. Det kom derfor ikke som noen overraskelse for meg, da det den 11. desember ble meg meddelt, at jeg skulle pakke mine saker for jeg var frigitt fra Bredtveit og skulle få komme hjem til mine gutter d. 1. Jul. Frk. Håland, som alltid var behjelpelig i slike tilfeller, kom og hjalp meg. (Hun hadde forøvrig alltid vært meget vennlig mot meg, lot meg bl.a. låne skrivemaskin, ga meg kopipapir og gjennslagsark m.m.). Hun trakk meg utenfor celledøren og sa: "Se, jeg har allit strøket Deres navn av tavlen, - er De ikke gla, fru Hansson", hvoretter jeg omfavnet henne, helt fra meg selv av glade og takket hende for god hjelp! Så hentet jeg mine verdisaker på kontoret og gikk med min kuffert mot den åpne fengselsporten etter å ha vinket ett siste farvel til mine fangekammerater som holdt på med den vennlige vedtjen. Ved fengselsporten stod det en bil, som for meg så ut som en pen privatbil, men bak denne bilen og skjult for fangene, stod det en stor politimann som uten videre tok ett brutalt tak i min arm og kjørte meg inn i bilen. Der i bilen satt det også en politimann. Da jeg, overrasket, men ennå ikke redd, spurte hvorfor i allverden han gjorde dette, sa han: "De skal til Åkebergvn. Der!" "Nei, De tar feil, jeg er frigitt og skal hjem til barna mine jeg", sa jeg. "Langtiira", sa han, "De heter Gyver Hanssen og De skal til Åkebergveien! De har klaget på kosten og stellet her!" Da skjønnte jeg at dette var alvor og ble dødsens redd. Jeg protesterte fortvilte men

intet hjelp, og jeg v i s s e , at nå var jeg forlapt.

Fkt. II.:

Fengselstiden på Akerøyveien.

At jeg gjennom mange, lange år ble herlet gjennom en hard skole som tross alt ikke hadde fått knekket mitt livsmot og den optimisme som jeg i så rikt mål fikk som ungdom, ble vel den eneste grunn til at jeg i den forferdelige tiden som fulgte, ikke mistet min forstand. Jeg ble nektet å skrive til min forsvarer, men fikk omsider sendt ham en beskjed gjennom fengselspresten. Jeg ble nektet å lese en avis, - jeg ble nektet å se ut gjennom cellevinduet, som jeg forøvrig i tilf. måtte ha klattret opp til. Jeg skal ikke gå særlig i detalj om min tilstand, bare nevne at jeg orket ikke tenke, kunne ikke sove, ikke spise. Dette ble styrket av frøken-doktor Rasmussen karakterisert som "opplagt sultestreik" og hun truet med å tvangsføre meg. Trusselen var uten enhver virkning på meg, jeg levde fortsatt bare i min håpløse langvolds verden og hadde ingen mat behov. Juleaftens formiddag fikk jeg en pakke fra barna mine, den var adressert til Breltveit, - de visste intet om hva der var foregått. Jeg spiste litt av hva de sendte meg og jeg spiste også litt middagamat med den følge at jeg ble meret syk. Noen hjelp fikk jeg ikke, og jeg så ikke glintet av ett julegode gjennom hele høytiden. De eneste mennesker jeg så i disse dagene var en kv. "oberst" fra "Frelsesarmeen" som kom inn til meg lille juleaften med en Julhilsen, og en eldre fengselsvoktereske som ga meg en kopp ekte kaffe, sterk og rykende varm, på juleaften, da hun hadde vakt. - Jeg ber om å få si det her, fordi det ligger meg så sterkt på hjertet, og kanskje kan det bli til hjelp og trøst for andre uheldligere at denne juleaften, i min triste celle, avstengt fra allverden og syk som jeg var, den ble allikevel en vidt erlig opplevelse for meg,

Jeg fikk føle "den fred som overgår all forstand" under Guds velsignende hender. Jeg fikk verdier som jeg alltid vil kunne til å bære med meg videre gjennom livet, hvorledes enn min skjebne kommer til å arte seg.

Den 3. januar fikk jeg besøk av en av mine søstre. Man kunne ikke godt nekte henne adgang, hun kom for å fortelle at min mor var død. Ingen har hatt en kjærligere og mere hjertegod mor, og jeg elsket henne. Jeg ble nektet å komme ut - jeg ble nektet å delta i hennes begravelse. Det var Sverre Haxvann som ikke imøtå seg, selv for deans hjerteløshet. Dødsens glømer var aldri slukt! I tillegg til dette ble min mors dødsannonse bragt inn i cellen til meg og jeg fikk da se, at blant mine spøkendes navn var mitt navn utelat.

Jeg hadde under allt dette vært sterkt forkjølet etter lufting en fuktig morgen i grålysningen somvanlig i en av de små takcellene hvor de kv. fangene ble luftet hver dag i 3 kvarter - 1 time. Det viste seg at taket om natten i sneværet var blitt dekket av ett høyt lag med våt sno, og da jeg jo intet visste om dette gikk jeg i lave, tykke sko. Da takcellen ble åpnet for meg omtalte morgen, det var de 13. december, alltså bare 2 dager etter min fengseling på Akersgvn. -, da jeg straks om å få gå ned igjen for å ta bekjenningsvler på. Et iskallt fjes motte min anmodring og vokterskum skjøv meg raskt og håndfast inn i all sneen og smeldte igjen celledøren etter meg. Min banking ble ikke påaktet, og jeg var henviset til å bli gjennomvåt på benene og gjennomfrossen forøvrig i de mer enn 3 kvarter jeg var innestengt i mørket og kalden deroppe, hvor utsikten bare var "oppad" gjennom ett taklitter, hvor man fikk ett gløtt av himmel. De gangene jeg i de følgende dager orket å forsere alle de mange trapper til "buret" deroppe, gikk jeg med en stille undring over at det går an å behandle penner sker slik!!!

Sammen med min sterke forkjølelse meldte seg snart ryggmerter, svimmelhet og hjertebesværigheter. Der var dessuten kommet store, rødfargete flakker oppover begge ben og lår, (hva vi på Bredtveit kalte "likflakker"), og jeg led meget under sår og blærer i vannhølen. Jeg fikk tannpine i to tanner og over den ene av disse dannet der seg en abscess. Denne tanna gikk tvers av så nerven ble liggende borte. Jeg ba da om å få komme til min egen tannlege, eller til den tannlege som behandlet de værnlige NS-følgere på Åkebergvn., men dette ble meg nektet. Jeg ba også om å få komme til legen ved Åkebergvn. sykehus, dr. Leikvam, men jeg visste at enhver pasient uansett politisk innstilling, kunne ha absolutt tillit til, men dette ble meg etter nektet. Jeg følte meget i disse tider, der var som regel kølt i cellen. I løp av vintersesongen var der en temmelig bred sprekk, som det trakk inn av.

De uakslyrd forhold som jeg her har skildret bevirket hos meg en stadig økende avhvirvelletani, under hvilken de rhaumatiske lidelser utvædig tiltok, særlig var nattene smertefulle, men tiltross for mine stadige bønner til fængselslegen om medisin og hjelp for mine lidelser, ble dette meg konsekvent nektet. Augusta Passausen la tvertimot sten til byrden, ved bl.a. åpent og frekkt å beskyldte meg for å sinnere. Like inntil de sikke beviser for at dette ikke var sandt, forvæll måtte jeg så å si daglig føle disse uførekammetheter fra vektorskene, som var Aug. Passausens villige redskaper på enkelte bederlige vedtagelser nær. Og sammen med dette kom også ofte giftige stikk og hentydninger til mine utatte sjofle forbyttelser, både fra fængselslegen selv og fra hennes hjelpere. Dette vedvarte inntil min sønn, fullbr. Kjell Hansson, skaffet seg adgang til meg og fikk se i hvilken forfatning jeg befant meg. Han forlangte øyeblikkelig at doktoren skulde gi meg den behandling for min sykdom, som enhver pasient har krav

på. Etter min anmodning ba han også om, at der snarest skulde tas røntgenfotografier av meg. Jeg fikk fortalt ham at fysiskelegen helt ignorerte mine stadige bønner om smertestillende midler og om at jeg så å si daglig ble utsatt for hånlige bemerkninger om mine reumatiske lidelser fordi Augusta Rasmussen hadde latt vokterskene forstå, at hun trodde jeg simulerte. I sitt brev til pfm. Hartmann av 7/6-1946, - bevis nr. 4, vedl. mitt prosesskrift av 31. januar 1951 - skriver han i den rotete og lite saklige form som er hende egen at han t r o r jeg anerkjenner adskillig men "for sikkerhets skyld" skal han få tatt et par røntgenbilleder. Hvor skjodesløs t hun behandlet denne sak vil fremgå av mitt innlegg av 31. jan. 1951 til Oslo Byrett, vedl. mitt prosesskrift av samme dat. Jeg refererer"-----

-----"

Det tok 1 måned og 3 uker fra jeg gjennom min sønn foranlediget denne rtg.undersøkelse og inntil billedene forelå fra Rikshospitalet. Dagen etter, den 28. juli, skriver jeg i brev til min forevarer følgende: "Igår fikk jeg omsider det så lenge etterlengtede b e v i s for litt av min sykdom. Jeg takker Gud for at det var synbart på platene, både for ryggen og også for armens vedk. Dette er jo nemlig ikke alltid tilfellet, selv om man har vært meget syk i lang tid. Det er jo en oppreisning selvfølgelig, men en fattig trøst etter alle disse lidelsesfulle måneders hjerteså behandling og sjofle beskyldninger om at jeg bare "simulerer". Er virkelig ikke en slik beskyldning engang straffbar når det kan bevises at den er falsk? Frk. Svendsen har tilmed ikke undersøkt seg for å trekke "politi helt inn i min celle for å true meg! I flere brever til mine resp. forevarere har jeg fra tid til annen fortalt litt om den tortur jeg har gjennomgått her siden jeg ble liggende syk - ikke mindst fra dr. Rasmussens side, men så å si d a g l i g fra frk. Svendsen."

"Og kan jeg heller ikke n u gjøre regning med å komme ut herfra, så jeg kan få den mest effektive og raskest mulige behandling for å bli bra igjen før vinteren kommer? -----"

Men Augusta Rasmussen ignorerte frødeles min sykdom og ønsket ikke at jeg skulle få noenlags behandling for samme, tiltros for at røntgenplatene viste følgende lidelsert:

1. Arthrosis humeri dext, d.e. leddlidelse i h. overarm.
2. Peridentinitis calcarea, " betendelse i vevet omkr. helsenen.
3. Osteochondrosis, d.e. ødeleggelse av ben og bruske i en skive i ryggstilten.
4. Positiv Lasegue, " en refleksprøve som gjøres på ner-
vus ischias. Den skal være negativ, min var positiv.
5. Spondylosis lumbalis, d.e. betendelse i hvirvelledd i lumbal-
regionen i ryggraden.
6. Myopaothis cordis, " en betendelse i hjertemuskulaturen.

De gangene jeg ba om å få låne et syketermometer ble jeg målt av frk. Svendsen, som rev termometret ut av mine hender uten at jeg fikk kaste ett blick på det, hvoretter hun hvergang med sin hårde stemme ropte: "Dy en temp.", og fór på dør, uten engang da å la meg få se at dette var sandt. Hennes opptreden taler kanskje for seg selv. Jeg er selv ikke i tvil om at jeg allerede på dette tidspunkt hadde hatt anfall av giktfeber. Da jeg ble overført til Ullevål hadde jeg feber, og denne febertilstand vedvarte gjennom de 13 døgn jeg ble latt iro på Ullevål. Jeg hadde 38.1 i morgentemperatur (under armen) den dag overlege Hatlehoel fantt å kunne sende meg tilbake til min enocelle på Åkebergvn. fengsel. At dette skjedde under samarbeid med fengselslegen tror jeg neppe kan være tvilsomt, og etter denne dag gikk det raskt nedover med meg. I juli mnd. hadde jeg fått ett stikk midt på høyre albu og det var vel noe giftig i det skarpe jeg stakk meg på - det stakk opp av madrassen i køyen min. Der dannet seg over hele albuen en abscess - en mørkfarget byll som etterhvert ble svært vond og den rensset seg ikke ut. Jeg ba om at legen skulle komme og skjære den, men intet ble gjort m.und.av at frk. Svendsen la en stram og

håndfast forbindelse på den, så armen lå som i en skruestikke, - en glimrende form for tortur! Jeg holdt ut med den forbindningen i 2 døgn, så orket jeg ikke mer. Da tok jeg den av. Allt dette svineriet fra byllen gikk inn i kroppen på meg, hele armen ble smertefull og med tiltagende stivhet. Senere forplantet dette seg til andre steder, spesielt til leddene og en natt hovnet mitt venstre kne opp og ble som en eneste stor verkebyll med forferdelige smerter ved den minste bevegelse. Snart gikk det også over i høyre kne. Da dr. Rasmussen omsider kom for å se på dette, ble han stående og smile og så sa han bare: "Nei, - k a n d e t v e r e a r t r i t t ?" Og så ristet han litt på seg, tilsynelatende vel fornøyet, og så gikk han og lot meg ligge der uten hjelp.

Det v a r artritt, - med feber, fryninger og høy puls, en regulær infeksjons giktfeber, som ble påført meg i fengslet og som har invalidisert meg totalt gjennom alle disse mange år. Først i januar-februar ifjor, alltså for vel ett år siden, kunne jeg etterivert kaste begge krykkene - etter å ha gjennomgått en hård, 100 % råkost-hvitlökkur, den tok 5 måneder, men f r i s k som ett normalt, sterkt menneske, blir jeg vel aldri mer, ikke minst p.gr. a. at mitt hjerte har tatt så stor skade. Det kan ikke være tvilsomt at de alvorlige hjertelidelser som er oppstått under den ovenfor omtalte årelange, kroniske giktfeber, vil komme til å forkorte mitt liv med mange år. For å vise sykdommenes forløp skal jeg til avslutning og som ytterligere bevis for mine foran nevnte påstander tillate meg å lese opp allt av interesse fra attester, avgitt av leger som har behandlet meg gjennom disse sykdomsår.

Jeg mener, at sykdommenes oppståen og utvikling med den derav følgende invaliditet skyldes manglende behandi-

ling, pleie og hensyntagen under varetektsfengslingen.
Jeg gjør derfor erstatningskrav gjeldende mot Den Norske Stat for de utgifter jeg har pådratt meg som følge av sykdommen, og også fremtidig eventuelt vil pådra meg, og for det tap i ervervsevne jeg har lidt og fremtidig vil lide som følge av invaliditeten. Videre krever jeg at Staten yter meg en etter billighet avpasset pengesum som oppreisning for den tort og smerte og annen skade av ikke økonomisk art jeg har lidt. Det samlede beløp av erstatning og oppreisning begrenses oppad til kr. 100 000.--.

Jeg vil nedlegge sådan påstand:

Den Norske Stat ved det kgl. Justis og Politidepartement tilpliktes å betale meg - Syvor Styren (Hansson) erstatning og oppreisning etter rettens skjønn, begrenset oppad til kr. 100 000.--.

Staten tilpliktes å betale saksøkeren saksøkosningex

O s l o , 16. februar 1954.